

20. september 2013

Budgettet for 2014 og overslagsårene 2015-2017

MÅL FOR AARHUS

Byrådet har udpeget fem "Mål for Aarhus", som er pejlemærker for udviklingen. I dette års budget ændres målet om velfærdsteknologi, som foreslået i Magistratens budgetforslag. Målene for Aarhus er nu:

- **3.500 flere indbyggere hvert år**
- **2.000 nye arbejdspladser hvert år**
- **95 % af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse**
- **Antallet af arbejdspladser i velfærdsteknologiske virksomheder i Aarhus Kommune skal øges**
- **Aarhus skal være CO2-neutral i 2030**

Aarhus er i en rivende udvikling med en markant befolkningsvækst, der i disse år langt overstiger målet. Det afspejler sig også i en voldsom byudvikling og byggeaktivitet, som kan ses en række steder i kommunen.

Den aktuelle udvikling og de ambitiøse mål for fremtiden danner rammen om dette budgetforlig. Udviklingen giver både nye muligheder, men også nye udfordringer, der skal løses. Og det stiller krav til Aarhus Kommune om hele tiden at udvikle nye løsninger og arbejdsformer for at skabe rammerne for visionen om "en by i bevægelse", der også er "en god by for alle".

Målene for Aarhus skal i 2014 drøftes og udvikles sammen med borgere, virksomheder, foreninger – et bredt udpluk af alle, der har en interesse og holdning til byens udvikling.

Aarhusmålene er allerede i dag 'overligger' over kommunens øvrige mål, som besluttet i budgettet eller i fx kommuneplan og erhvervsplan. Udviklingen af Aarhusmålene skal være med til yderligere at sætte fokus på, hvor Aarhus skal bevæge sig hen. Dermed er det også forventningen, at Aarhusmålene kan være med til yderligere at styrke sammenhængen mellem vision, værdier, overordnede mål og mere konkrete mål, så der arbejdes i retning af en samlet bystrategi for udviklingen af Aarhus. Der afsættes 500.000 kr. i 2014 til tilrettelæggelsen og gennemførelsen af denne proces.

ERHVERV, BESKÆFTIGELSE OG BYUDVIKLING

Målene om vækst i befolkning og arbejdspladser er udtryk for ambitionen om, at Aarhus og Aarhusområdet skal styrkes som det vestdanske vækstcenter.

Fokus skal være på jobskabelse i både iværksættervirksomheder og mere etablerede virksomheder. En tilværelse som iværksætter skal være et naturligt valg. Det gælder også for mennesker, som er ramt af ledighed. I Aarhus skal det være nemt at få hjælp og vejledning til at bringe erfaringer og kompetencer i spil som selvstændig.

En aktiv beskæftigelsesindsats

Høj beskæftigelse er en betingelse for velfærd og velstand på landsplan såvel som lokalt i Aarhus og Østjylland. I dag er der for mange aarhusianere i den arbejdsdygtige alder, som mere eller mindre permanent står uden beskæftigelse. Ikke mindst er det et problem, at mange unge har svært ved at vinde fodfæste på arbejdsmarkedet.

Derfor skal Aarhus til stadighed stå for en aktiv jobskabelses- og beskæftigelsesindsats, der sikrer, at de ledige kommer i beskæftigelse. Der er allerede taget mange stærke initiativer. Blandt andet er der det sidste år gennemført en række investeringsmodeller, hvor der aktivt investeres flere ressourcer i at få ledige i beskæftigelse, der arbejdes aktivt med uddannelsesklausuler og frivillige aftaler med erhvervslivet, der er indledt firepartsforhandlinger med arbejdsmarkedets parter og uddannelsesinstitutionerne, og Sociale Forhold og Beskæftigelse har netop i forbindelse med beskæftigelsesplanen for 2014 fremlagt en ny ambitiøs strategi for samarbejde med virksomheder.

I forhold til den enkelte ledige skal den aktive indsats fortsat bygge på et princip om ret og pligt, som indebærer, at ledige har ret til hjælp til at komme i job eller uddannelse og samtidig har pligt til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet og for en aktiv indsats. Samtidig er det en afgørende del af beskæftigelsesindsatsen, at den er målrettet virksomhedernes og de lediges behov. Jo bedre forståelse for virksomhedernes behov, jo bedre mulighed for at sikre varig beskæftigelse.

I overensstemmelse med de landspolitiske målsætninger og reformplaner, ønsker forligsparterne på den baggrund en beskæftigelsesindsats, som også i fremtiden er på højde med udfordringerne på arbejdsmarkedet, og tager udgangspunkt i den enkelte lediges beskæftigelsesmæssige potentiale. Målene og redskaberne skal være:

- Indsatsen skal tilrettelægges med udgangspunkt i såvel virksomhedernes som de lediges behov.
- Den enkelte ledige skal i varig beskæftigelse eller uddannelse hurtigst muligt.
- Yderligere fokus på relevant opkvalificering, så den enkelte ledige står bedre rustet til at opnå varig beskæftigelse.
- Beskæftigelsesindsatsen skal bidrage til, at de lokale virksomheder har adgang til den arbejdskraft, de efterspørger.
- Indsatsen skal til stadighed indrettes omkostningseffektivt, så ressourcerne i størst mulig grad bruges på redskaber, som hjælper den enkelte i job.

På beskæftigelsesområdet gennemføres som nævnt ovenfor i disse år en række reformer, blandt andet på førtidspensions- og kontanthjælpsområdet. Samtidig forventes nye reformtiltag i 2014. Med afsæt heri og de nævnte mål og redskaber ønsker forligsparterne, at kommunens beskæftigelsesmæssige indsats og organisering skal revurderes, så den står bedst muligt rustet til at implementere reformtiltagene. Sociale Forhold og Beskæftigelse anmodes om at tilrettelægge og gennemføre en proces, som tilsikrer dette. I tilknytning hertil anmodes afdelingen om at fremsende en byrådsindstilling vedrørende implementering af kontanthjælpsreformen og en indstilling om kommende reformer afledt af Koch udvalgets rapporter.

Investeringer der skaber vækst og beskæftigelse

I de kommende år foretages massive investeringer i anlæg i Aarhus. Anlægsinvesteringerne medfører både direkte og indirekte ekstra fuldtidsbeskæftigede medarbejdere i byggebranchen mv.

Kommunens samlede budget inkl. de takstfinansierede områder indeholder anlægsudgifter for gennemsnitligt 1,9 mia. kr. årligt i perioden 2014-2017. Det svarer til en samlet beskæftigelseseffekt på ca. 2.800 fuldtidsstillinger om året.

Hertil kommer den beskæftigelsesmæssige effekt ved kommunens kvoteplan for familie- og ungdomsboliger. Boligorganisationerne vil herudover i de kommende fire år ekstraordinært renovere boliger for 9 mia. kr. i Aarhus Kommune. Den samlede beskæftigelsesmæssige effekt heraf kan opgøres til ca. 5000 fuldtidsstillinger om året.

Samlet set indebærer de kommunale anlægsinvesteringer samt boligselskabernes investeringer i nybyggeri og renovering altså omkring 8.000 fuldtidsansatte hvert år i perioden 2014-2017. Hertil kommer effekten af bl.a. investeringerne i letbanen, investeringerne i Aarhus Vand og regionens investeringer i Skejby. Alle investeringerne har

herudover en multiplikatoreffekt, fordi de genererer indkomster, som igen omsættes i øget efterspørgsel.

Med kommunens høje anlægsniveau og de øvrige investeringer som foretages i byen, vurderer forligsparterne, at der er en solid base for at det begyndende økonomiske opsving i byen kan bide sig fast og vinde fart i de kommende år.

Ungdomsledighed

Som følge af de seneste års krise er der mange unge, som ikke har kunnet få job, når de er blevet færdiguddannet. Aarhus er den by i Danmark, hvor gennemsnitsalderen er lavest. At få de unges kompetencer i spil på arbejdsmarkedet er derfor en af tidens absolut vigtigste beskæftigelsesmæssige udfordringer.

For at nedbringe ungdomsledigheden iværksættes på den baggrund en særlig opsøgende indsats i samspil mellem kommunen, erhvervslivet, arbejdsmarkedets parter og uddannelsesinstitutionerne for at styrke overgangen fra uddannelse til arbejde. Dette skal bl.a. bidrage til, at erhvervslivet fortsat kan rekruttere de medarbejdere, der er en forudsætning for virksomhedernes vækst og udvikling.

Indsatsen skal gennem en proaktiv, udadgående indsats fra bl.a. Jobcentret og i samarbejde med virksomhederne finde relevante jobåbninger både i Aarhus og på tværs af kommunegrænser.

Mange uddannede unge har en professionsuddannelse, som primært er rettet mod den offentlige sektor med få jobåbninger. Med projekt *'profession vækstgenerator'* er målsætningen at åbne dørene hos private virksomheder for professionsbachelorere. Derudover oprettes fremskudte jobcentre på uddannelsesinstitutionerne, ligesom der prioriteres flere ressourcer til indsatsen for de uddannelsesparate unge, som henvender sig til Jobcentret.

I Aarhus er gruppen af unge, som har betydelige begrænsninger i forhold til arbejdsmarkedet, vokset. Mange af dem føler et stort pres og oplever, at de ikke har de personlige, sociale eller faglige forudsætninger, der skal til for at gennemføre en erhvervskompetencegivende uddannelse. Førtidspensionsreformen, der trådte i kraft primo 2013, har bl.a. tydeligt aktualiseret, at der kræves en særligt intensiveret indsats for, at unge på kanten kan få en varig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Hjørnesteenene i indsatsen er opkvalificering og afklaring af udsatte unge. Blandt andet via en styrkelse af nogle af de indsatser, der alle-

rede er etableret med henblik på bekæmpelse af misbrug og psykiske problemer samt bibringelse af basale faglige færdigheder kombineret med forløb med fokus på mestring af eget liv og særlige uddannelses-tilbud.

Konkret oprettes blandt andet et fastholdelsesberedskab, hvor Ungdommens Uddannelsesvejledning skal fungere som uddannelsesinstitutionernes indgang til det kommunale system. Derudover iværksættes en udvidet økonomisk rådgivning af unge på kontanthjælp og en styrket opsøgende indsats for etablering af EGU pladser i private virksomheder, ligesom optaget øges på Alléskolen.

Forligsparterne er på den baggrund enige om, at der fra 2014 og frem tilføres beskæftigelsesområdet 4 mio. kr. årligt til sikring af indsatserne.

Som supplement hertil er forligsparterne endvidere enige om, at der via en midlertidig intensiveret indsats i 2014 og 2015 kan tilvejebringes en afledt besparelse i de følgende år som følge af en styrket tilknytning til arbejdsmarkedet for gruppen af unge. Til den ekstraordinære indsats afsættes 7,5 mio. kr. i hvert af årene 2014 og 2015. Midlerne til denne del finansieres via afledte besparelser grundet færre ledige unge i 2016 og 2017.

Særlig støtte til ledige

I forbindelse med afkortningen af den toårige dagpengeperiode og vedtagelsen af kontanthjælpsreformen vil en række borgere ikke længere være berettiget til en indsats efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats. Med henblik på fortsat kontakt til arbejdsmarkedet er forligsparterne enige om, at der i beskæftigelsesforvaltningen skal etableres mulighed for at modtage målrettet rådgivning om jobsøgning og kontakt til virksomheder for de berørte personer.

By- og boligpolitik

Forligsparterne ønsker, at Borgmesterens Afdeling i samarbejde med Teknik og Miljø igangsætter et arbejde med udarbejdelse af en samlet by- og boligpolitik. Arbejdet koordineres med forberedelserne af Planstrategi 2015. Politikken skal blandt andet fastlægge boligselskabernes fremtidige rolle i byudviklingen.

Byudviklingen i Aarhus hviler på kommunens overordnede vision om, at være "en by i bevægelse" og "en god by for alle" - en tilgængelig by og i den sammenhæng også en bæredygtig by. Når Aarhus vokser, skal det derfor sikres, at der fortsat er plads til forskellighed og mangfoldighed.

Byudviklingen har som målsætning at skabe et spændende boligmiljø med en mangfoldighed af byfunktioner og en bred variation af boligtyper og plads til forskellige befolkningsgrupper.

Den almene boligsektor sikrer, at der i kommunens forskellige bydele er en variation i boligtyper. De almene boliger skaber mangfoldighed i befolkningssammensætningen på tværs af hele kommunen, og er afgørende for, at det er muligt for borgere med almindelige indkomster at bosætte sig i Aarhus. Boligorganisationerne er også med til at løfte et stort socialt ansvar i byen – blandt andet i forhold til imødegåelse af sociale udfordringer i udsatte bydele. Herudover er de store investeringer i nybyggeri og renoveringer som førnævnt med til at skabe mange arbejdspladser, ligesom der arbejdes aktivt med at øge antallet af lære- og praktikpladser.

I denne budgetaftale fortsættes og opprioriteres de senere års indsats for at opføre flere almene boliger, herunder især ungdomsboliger.

Styrkelse af erhvervsområdet

Ambitionerne om vækst stiller store krav til gode erhvervsmæssige rammebetingelser i Aarhus såvel som til Aarhus Kommune som myndighed og som virksomhed. Aarhus er sammen med København i dag førende med økonomisk vækst i Danmark, hvad angår arbejdspladser, iværksætter, byggeri, befolkning, studerende mv., men konkurrencen mellem byer intensiveres både nationalt og internationalt. Der er derfor behov for at opprioritere den erhvervspolitiske indsats for at fastholde den positive udvikling for Aarhus og Business Region Aarhus som det vstdanske vækstcenter.

Den nye erhvervsplan for perioden 2014-2017 skal skabe de bedste lokale og regionale erhvervsmæssige rammer, så virksomheder og videninstitutioner kan fastholde og etablere nye arbejdspladser. Dermed er erhvervsplanen også med til at sikre en reduktion af ledigheden. Erhvervsplanen er udviklet i tæt samarbejde med erhvervslivets aktører og stiller større krav om indsats og initiativer på en lang række områder:

- Velkvalificeret arbejdskraft på alle niveauer
- Videreudbygning af infrastruktur og innovationsmiljøer. Der er bl.a. store muligheder inden for fødevarer- og sundhedsområdet, der forudsætter yderligere erhvervspolitiske investeringer for at udløse potentialet
- Fortsat udvikling af iværksætterindsatsen, herunder hjælp og vejledning til ledige med iværksætterambitioner

- Et stærkt fokus på Aarhus som en erhvervsvenlig kommune
- Et markant løft i en serviceorienteret myndighedsbetjening
- Fokuserede initiativer rettet mod erhvervsklyngerne fødevarer, sundhed, energi, klima og miljø, IT og medier, produktion, kreative erhverv, oplevelseserhverv samt uddannelses- og forskningserhverv. For eksempel er der behov for yderligere finansiering af erhvervspolitiske initiativer til at bidrage til at realisere det fulde vækstpotentiale i forlængelse af de senere års vækst i de kreative erhverv, bl.a. på design- og modeområdet; en sådan forstærket indsats er tillige et afgørende element i realiseringen af det erhvervsmæssige potentiale i forbindelse med Kulturhovedstad 2017.

Desuden ønsker forligsparterne bag den politiske aftale om styring, struktur og samarbejdskultur en styrkelse af erhvervsserviceområdet. Der er et særligt behov for at styrke key account manager arbejdsformen og udvide "business care"-indsatsen til også at omfatte udvalgte mindre og mellemstore virksomheder. Det vil være et afgørende element i at forbedre erhvervslivets tilfredshed med erhvervsklimaet i Aarhus. Desuden er der behov for at styrke tilgængeligheden til kommunens myndighedsbetjening, at styrke den erhvervsmæssige markedsførings- og tiltrækningsindsats samt styrke bybrandingindsatsen.

Forligsparterne afsætter på den baggrund 5 mio. kr. årligt fra og med 2014 til varetagelse af disse opgaver i Borgmesterens Afdeling, bl.a. andet via en styrkelse af erhvervspuljen.

Øget brug af fagentrepriser

Med etableringen af en samlet bygningsafdeling er der skabt grundlag for en yderligere professionalisering af kommunens bygherrefunktion. Forligsparterne finder dermed, at der er skabt grundlag for øget brug af fagentrepriser. En udbudsform der forbedrer mulighederne for, at lokalt forankrede håndværksvirksomheder og entreprenører afgiver tilbud på udbudte opgaver. Forligsparterne er derfor enige om, at kommunens større anlægsopgaver som udgangspunkt udbydes i fagentreprise.

Studerterhuset

Forligsparterne er enige om, at Studenterhuset bidrager væsentligt til uddannelsesbyen Aarhus. For at sikre en bæredygtig og selvstændig drift af Studenterhuset, er forligsparterne enige om at fortsætte det kommunale tilskud i 2014-15 med henblik på at afvikle den negative egenkapital og polstre Studenterhuset til fremtiden. Forligsparterne har derfor aftalt at yde Studenterhuset et årligt tilskud på 500.000 kr.

i 2014 og 2015, hvorefter det kommunale tilskud forventes at ophøre. Driftstilskuddet finansieres i de 2 år af Borgmesterens Afdelings opsparing.

Socialøkonomisk Virksomhed

På landsplan er der de senere år arbejdet med nye virksomhedsformer, herunder socialøkonomiske virksomheder. Byrådet har vedtaget en *"Strategi- og handlingsplan for fremme af socialøkonomiske iværksættere og virksomheder i Aarhus"*. Forligsparterne er enige om, at det i forlængelse af denne skal udredes, om der vil være et potentiale for at lade kommunale serviceopgaver overgå til socialøkonomiske virksomheder. Magistratsafdelingerne fremsender medio 2014 forslag til eventuelle opgaver som kan omfattes heraf.

FOLKESKOLEN

Fremtidens folkeskole – dygtigere i fællesskab

Folkeskolen skal udfordre vores børn og unge, og de skal være endnu dygtigere, end de er i dag. Samtidig skal vi øge trivslen, styrke tilliden og mindske betydningen af den sociale baggrund. I Aarhus lægger vi stor vægt på at kunne leve op til disse mål for børnene og de unge, og derfor har det høj prioritet at blive klar til at realisere fremtidens folkeskole.

I fremtidens folkeskole har eleverne en længere og mere varieret skoledag. Den længere skoledag skal styrke motivationen og samtidig gøre eleverne fagligt parate til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Børnene og de unge skal opleve sig som en betydningsfuld del af et fællesskab og have medindflydelse på det, der skal foregå i skolen. Det vil styrke de unges evne til - sammen med deres forældre - at vælge uddannelse efter folkeskolen.

Faglig fordybelse og lektiehjælp er blandt tilbuddene til eleverne i fremtidens folkeskole. Selv om der således bliver bedre mulighed for at klare lektierne i skolen, er et tæt samarbejde med forældrene om børnenes skolegang fortsat helt centralt.

Ledelse og medarbejdere i de aarhusianske folkeskoler står overfor en stor opgave, når de skal gennemføre folkeskolereformen. Forligskredsen har tillid til, at de sammen kan løse opgaven og ønsker på en række konkrete punkter økonomisk at understøtte, at fremtidens folkeskole kommer bedst muligt fra start i Aarhus.

Kompetenceudvikling

For at alle børn og unge kan blive så dygtige som muligt skal medarbejdere og ledere have de nødvendige kvalifikationer og kunne gå nye veje

Derfor skal der sættes på et massivt kompetenceløft. Dette løft retter sig mod ledere, nøglemedarbejdere og skolebestyrelser. Desuden skal den brede kompetenceudvikling i inklusionsindsatsen 'Fællesskaber for alle' fortsætte og udvikles med fokus på klasserumslederens betydning for inklusion. Aarhus vil samtidig være i front med fuld kompetencedækning i folkeskolens fag, hvilket betyder at lærere har linjefag eller tilsvarende kompetencer i de fag de underviser i.

Pædagogisk IT – styrket indsats

Eleverne i folkeskolen skal udvikle stærke digitale og teknologiske kompetencer, så de som aktive medborgere kan tage del i og bidrage til fremtidens samfund.

En målrettet udnyttelse af IT i folkeskolen giver samtidig mulighed for at skabe nye former for læring, der inspirerer og engagerer. Derfor er det centralt, at det pædagogiske personale på skolerne i endnu højere grad anvender IT som en integreret del af skoledagen. Samtidig kan en øget anvendelse af IT understøtte samarbejdet og en effektiv tilrettelæggelse af undervisningen.

Videndeling på tværs i organisationen skal øges gennem praksisnær kompetenceudvikling. Den er sat i gang med 32 lærere fra folkeskolerne, som er faglige fyrtårne inden for pædagogisk IT. En styrket anvendelse af IT skal understøttes gennem en målrettet satsning på at viden fra forskning inddrages i praksis. Som et led i denne indsats er der indgået en partnerskabsaftale med VIA og Aarhus Universitet. Denne partnerskabsaftale suppleres med et øget netværkssamarbejde med forlag, kursusholdere og uddannelsessteder.

Økonomi

Folkeskolereformen betyder markante udgifter til den længere skoledag og øgede udgifter til bygningsdrift, IT mv. Langt hovedparten af udgifterne findes ved omprioritering af de eksisterende ressourcer. Det betyder, at lærerne skal undervise mere end de gør det i dag, og samtidig skal pædagogerne i langt højere grad indgå i undervisningen. Endvidere vil der ske en omlægning af ressourcer fra fritidsområdet til undervisning.

I forbindelse med regeringsaftalen er desuden afsat 407 mio. kr. årligt svarende til ca. 24 mio. kr. for Aarhus Kommune. Forligsparterne er

enige om at disse midler samt den afsatte reserve på 20 mio. kr. årligt tilføres Børn og Unge til et løft af folkeskolen.

Midlerne skal bl.a. anvendes til drift og genanskaffelse af IT på ca. 4 mio. kr. årligt, øgede udgifter til privatskoler og frie grundskoler på 3 mio. kr. årligt samt merudgifterne i øvrigt til en længere og mere varieret skoledag. Herunder finansiering af øgede udgifter til sikring af alle skolers mulighed for at leve op til de nye timekrav (*de såkaldte garantiressourcer*)

I udspil til folkeskolereformen er der afsat 1,8 mia. kr. fordelt med 600 mio. kr. på de tre første skoleår. Økonomi- og Indenrigsministeriet har udmeldt fordelingen for 2014, hvor Aarhus Kommune får 17,5 mio. kr., og med de forventede kriterier for de efterfølgende år forventes Aarhus Kommune at få yderligere 92,5 mio. kr. i 2015-2017 - i alt 107 mio. kr.

Disse midler anvendes til

- Etablering af arbejdspladser og inventar
- Tilpasning af faglokaler
- Intensiveret samarbejde mellem skole- og folkebibliotek
- Bedre faciliteter til bevægelse
- Kompetenceudvikling
 - Inklusion
 - Styrket samarbejde mellem ledere og tillidsvalgte
 - Skolebestyrelser
- Udskolingsprojekt
- Tilskud til fuld kompetencedækning i folkeskolens fag (linjefag eller lignende)

Med henblik på hurtigst muligt at sikre udbygning af arbejdspladser fremrykkes investeringerne i forhold til udbetaling af det forventede tilskud. Dette medfører en renteudgift for kommunen. I forbindelse med den endelige budgetvedtagelse vil Børn og Unge indarbejde modgående tidsforskydninger, der neutraliserer denne renteudgift. Der indregnes derfor ikke en renteeffekt i forbindelse med fremrykningen af tilskuddet.

Med de afsatte ressourcer vil folkeskolerne i Aarhus Kommune have et solidt økonomisk grundlag.

I forlængelse af Byrådets vedtagelse af finansieringen af folkeskolereformen tilpasses de relevante budgetmodeller på området frem mod budgetlægningen for B2015-2018 i et samarbejde mellem Børn og Unge og Borgmesterens Afdeling.

For en nærmere uddybning henvises til vedlagte bilag 3 om forståelsesrammen "Fremtidens folkeskole - dygtigere i fællesskab" samt bilaget "Økonomiske forudsætninger i folkeskolereformen".

To-voksenordning

Forligsparterne ønsker via øget brug af to-voksenordning i undervisningen at styrke den faglige læring og trivsel og samtidig bidrage til at løse inklusionsopgaven. To voksne kan hver for sig have en særlig opgave i forhold til en eller flere problemstillinger, og klassen kan opdeles i mindre grupper med henblik på, at undervisningen bedre målrettes de enkelte elevers forudsætninger.

Derfor afsættes 4,5 mio. kr. årligt til to-voksenordning i indskoling – i høj grad rettet mod de yngste klassetrin i indskoling. Der gives dermed mulighed for yderligere faglig støtte og undervisningsdifferentiering og dermed bedre faglig læring og trivsel med to voksne i de pågældende klasser. De afsatte midler svarer i gennemsnit til, at der kan etablere to-voksenordning i knap 2½ klokketime om ugen på en årgang i indskoling.

To-voksenordningen kan dels anvendes uden at nedsætte den daglige undervisningstid, dels kan den i en tidsbegrænset periode efter dispensation anvendes ved at nedsætte tiden til den understøttende undervisning og samtidig øge antallet af undervisningstimer i fagene med to voksne i klassen. Ved en reduktion af undervisningstiden tilbydes børnene pasning uden forældrebetaling. Midlerne fordeles til skolerne efter antal børn i indskoling.

Normstormere

Forligsparterne ønsker at understøtte en mere målrettet indsats i forhold til kønsidentitet og seksuel orientering og den mobning og mistrivsel, der kan være forbundet hermed.

Der gives derfor 350.000 kr. i 2 år til et projekt med "Normstormere" i samarbejde med AIDS-fondet og Sex og Samfund. Projektet vil have fokus på lesbiske, bøsser, biseksuelle og transpersoner, og undervisningen vil blive varetaget af unge uddannede personer, som selv har erfaring med at bryde normerne for kønsidentitet og seksuel orientering. Samtidig vil lærere og andre fagpersoner med kontakt til eleverne også blive opkvalificeret på området, ligesom de i forlængelse af projektet vil inddrage viden og erfaringer i undervisningen fremover.

SUNDHED OG OMSORG

Massiv indsats på nært og sammenhængende sundhedsvæsen

Der er i aftale om kommunernes økonomi for 2014 afsat 300 mio. kr. svarende til 17 mio. kr. i Aarhus Kommune. Midlerne skal understøtte indsatsområderne i de fem nye sundhedsaftaler og anvendes med fokus på den patientrettede forebyggelse samt i forhold til patienter, der typisk har behandlingsforløb på tværs af sektorgrensene.

Der er i aftalen nævnt følgende mål for patientrettet forebyggelse:

- Færre uhensigtsmæssige genindlæggelser
- Færre forebyggelige indlæggelser
- Færre uhensigtsmæssige akutte korttidsindlæggelser
- Færre færdigbehandlede patienter, der optager en seng på sygehusene

I lyset af disse mål opstiller kommuner og regioner som led i sundhedsaftalerne fælles målsætninger for den patientrettede forebyggelsesindsats.

Forligsparterne er enige om, at den patientrettede forebyggelse skal prioriteres til ældre medicinske patienter og kronikere. Den skal samtidig prioriteres til personer under 67 år, og i høj grad komme de svage grupper til gode som f.eks.:

- Mennesker med sindslidelser jf. anbefalingerne fra regeringens udvalg om psykiatri
- Hjerneskadeområdet og lænde-ryg lidelser i tæt samarbejde mellem Sociale Forhold og Beskæftigelse og Sundhed og Omsorg
- Hjemløse og stofmisbrugere
- Alkoholbehandling
- Sygemeldte og marginaliserede borgeres tilbagevenden til arbejdsmarkedet

Særlig indsats for udsatte borgere

Forligsparterne vil målrette indsatsen for særligt følgende tre kroniker målgrupper: Kroniske lungesygdomme (KOL), hjertekarsygdomme og diabetespatienter. Hjemløse og stofmisbrugere er særligt udsatte målgrupper med mange uhensigtsmæssige akutte korttidsindlæggelser. Indlæggelserne kan forebygges ved målrettede tilbud mellem hospital, Socialforvaltningen og Sundhed og Omsorg.

Forligsparterne er enige om, at der udmøntes 3 mio. kr. til de under 67-årige varetager af Sociale Forhold og Beskæftigelse og resten til de ældre - primært ældre medicinske patienter, samt en indsats for at borgerne hurtigere bliver raske i eget hjem. Denne fordeling skal af-

spejles i sundhedsaftalen og afdelingerne finansierer de indsatser, som aftales med sundhedsaftalen.

Hurtigere rask i eget hjem

Mere samarbejde med hospitalet om ældre patienter betyder behov for en styrket hjemmesygepleje, rehabilitering og telemedicinske løsninger til ældre og kronikere. I takt med det øgede antal accelererede patientforløb og flere borgere, der behandles og observeres i eget hjem, stiger behovet også for andre kompetencer, koordinering samt opfølgning i borgerforløbene.

Forligsparterne er enige om, at der skal arbejdes for i regi af sundhedsaftalen at afsætte 6,5 mio. kr. til samarbejdet i det nære sundhedsvæsen. Samarbejdet foreslås udbygget med flere "shared-care" teams på tværs af sektorerne, hvor hospitalspersonale og kommunalt personale i fælles teams varetager behandling, pleje og træning af borgerne samt udbygget samarbejde om rehabilitering af den ældre medicinske patient. I den forbindelse vil Sundhed og Omsorg etablere rehabiliteringspladser til ældre medicinske patienter. Desuden ønsker forligsparterne at flere "dele-stillinger" på tværs af hospital og kommune, som understøtter optimale borgerforløb for ældre og sårbare patienter, indgår i samarbejdet i det nære sundhedsvæsen.

Forligsparterne er endvidere enige i, at det er vigtigt sammen med sygehusvæsenet at styrke medicin håndtering, den ernæringsfaglige indsats til de sårbare grupper, hygiejneområdet og systematisk faldforebyggelse. Hertil foreslår forligsparterne at prioritere 4,5 mio. kr.

En værdig sidste tid i trygge rammer for døende og pårørende

Forligsparterne er enige om at prioritere samarbejde med Region Midtjylland om, at døende (og pårørende) i den sidste tid kan opnå den tryghed, der skal til, så muligheden for at kunne dø i eget hjem er til stede, hvis borgeren ønsker det. I arbejdet indgår også fokus på indsatser til de pårørende. Forligsparterne ønsker derfor at styrke indsatsen for alvorligt syge og døende med 1,0 mio. kr.

Forligsparterne ønsker en ambitiøs sundhedsaftale. Tilbud/indsats i de forskellige sektorer skal "spille sammen", så de supplerer hinanden og aktørerne skal være klar til at tænke anderledes i opgaveløsningen f.eks. i fælles teams på tværs og fælles ledelse på udvalgte områder.

Investeringer i at fjerne unødvendige indlæggelser

Forligsparterne er enige om, at Sundhed og Omsorg iværksætter initiativer for at reducere udgifterne til forebyggelige indlæggelser på særligt udvalgte områder (luftveje, blærebetændelse, knoglebrud mv.).

Det forventes, at indsatsen vil reducere antallet af de forebyggelige indlæggelser for de +65 årige med 20 % svarende til reduktion af medfinansieringsudgifterne med 7 mio. kr. årligt. Indsatsen skønnes at koste ca. 7 mio. kr. årligt i 3 år, der tilføres Sundhed og Omsorg.

Indsatsen skal ses som et supplement til indsatsen, som forventes aftalt i regi af sundhedsaftalen, og skal understøtte og udbygge den i forvejen massive og solide indsats Sundhed og Omsorg udfører for rehabilitering og sundhed.

Indsatsen evalueres årligt i forlængelse af regnskabsaflæggelsen. I det omfang den forudsatte reduktion i udgifterne til forebyggelige diagnoser realiseres, er forligsparterne indstillet på, at disse midler overvejes geninvesteret på sundhedsområdet.

Mere borger mindre patient

Forligsparterne er enige om, at Aarhus Kommune bør forsøge at få midler fra den pulje på 328 mio. kr., der af regeringen er afsat til kommunerne til realisering af regeringens sundhedspolitiske udspil "Mere borger, mindre patient".

Forligsparterne er således enige om, at der skal tages udgangspunkt i borgernes behov, evner og ønsker. Den enkelte borger skal have hovedrollen i eget sygdomsforløb og inddrages fra start til slut. Borgeren skal behandles og plejes så tæt på eget hjem som muligt og helst helt undgå at skulle på sygehuset. I ansøgning til puljen skal prioriteres:

- Rehabilitering af multisyge,
- Samarbejde om alkoholbehandling,
- Færre genindlæggelser af nyfødte,
- Systematiske opfølgninger på borgers medicinering (medicintjek) mv.

Velfærdsteknologi

Forligsparterne ønsker fortsat at sætte Aarhus på det velfærdsteknologiske verdenskort ved at:

- Skabe et globalt førende udviklings- og erhvervsklima indenfor velfærdsteknologi
- Aarhus Kommune bliver pioner indenfor brugen af velfærdsteknologi på alle kommunens serviceområder
- Aarhus Kommune giver borgerne ansvar og kompetence til at bruge teknologi i hverdagen

Fremover er det ét af de overordnede "Mål for Aarhus" at:

- Øge antallet af arbejdspladser i velfærdsteknologiske virksomheder i Aarhus Kommune

Der skal fastsættes konkrete måltal for udviklingen i antallet af velfærdsteknologiske arbejdspladser. Forligsparterne forudsætter, at det kan ske i budgetlægningen for 2015 på baggrund af et oplæg fra Borgmesterens Afdeling om afgrænsning og opgørelse af velfærdsteknologiske virksomheder.

Der skal desuden opstilles mål for udviklingen og udbredelsen af velfærdsteknologi på alle de kommunale serviceområder. Målene skal indgå i arbejdsgrundlaget for det velfærdsteknologiske sekretariat.

Der afsættes 10 mio. kr. årligt fra og med 2014 til at fremme velfærdsteknologiske projekter på tværs af kommunen og i samarbejde med private virksomheder. Langt størstedelen af midlerne skal anvendes til konkrete projekter, mens op til 1 mio. kr. årligt kan anvendes til drift af sekretariatet.

Forligsparterne anmoder Sundhed og Omsorg – i samarbejde med Borgmesterens Afdeling og øvrige magistratsafdelinger – at udarbejde en indstilling om den fremtidige organisering af arbejdet med at fremme velfærdsteknologi. Organiseringen skal tage udgangspunkt i det eksisterende tværgående velfærdsteknologiske sekretariat, der er forankret i Sundhed og Omsorg, og en evaluering af sekretariatets arbejde hidtil skal indgå i beslutningsgrundlaget. Indstillingen skal indeholde et forslag til kommissorium for sekretariatets fremtidige arbejde, herunder målsætninger for arbejdet, principper for anvendelse af midler, ansvar og kompetencer mv. Indstillingen fremsendes til Byrådet inden udgangen af 2013.

Forligsparterne lægger vægt på, at både organiseringen af sekretariatet og de konkrete projekter tænkes på tværs af hele kommunen. Forligsparterne lægger desuden afgørende vægt på, at sekretariatet og de afsatte midler skal bidrage til udviklingen af erhvervsklimaet på det velfærdsteknologiske område.

Forligsparterne er enige om, at der skal fremsendes en evaluering af resultaterne og organiseringen efter 3 år (i foråret 2017), hvorefter der kan tages stilling til behovet for videreførelse af arbejdet.

Udvidet kørselstilbud

Muligheden for selv at bestemme, hvordan man kommer rundt i dagligdagen, og til de aktiviteter man ønsker at deltage i, er vigtig i forhold til at kunne leve et aktivt liv. Det giver livsglæde for den enkelte. Forligsparterne afsætter derfor 0,4 mio. kr. årligt til at udvide kørselstilbuddet, så de svageste borgere bl.a. kan få bedre udbytte af træ-

nings- og sygeplejeydelser. Pengene målrettes en udvidelse af tilbudet, så man fremadrettet kan transporteres hele vejen fra hoveddør til hoveddør.

SOCIALOMRÅDET

Gældssanering af socialområdet

Forligsparterne tilslutter sig det forslag til gældssanering af socialområdet, som er indeholdt i Magistratens budgetforslag. Det indebærer, at der fra og med 2014 foretages en gældssanering på 406 mio. kr. - inkl. midler til at Sociale Forhold og Beskæftigelse kan gennemføre en ønsket investering i energirenovering af afdelingens bygningsmasse.

Samtidigt overføres området vedrørende merudgiftsydelser for børn, unge og voksne med særlige behov fra og med 2014 til det styrbare område i Socialforvaltningen. Overførslen sker med et årligt budget, der er 6 mio. kr. mindre end det, der hidtil har været indarbejdet i budgettet, og i overensstemmelse med de anbefalinger der i øvrigt fremgår af analysen herom. Endelig gennemføres den foreslåede styrkede indsats i Sociale Forhold og Beskæftigelse vedrørende korrekt registrering af borgernes betalingskommune – en indsats som fremadrettet forventes at udløse merindtægter for kommunen i størrelsesordenen 6 mio. kr. årligt.

De samlede mindreudgifter på ca. 12 mio. kr. årligt svarer til den kapitaliserede værdi af den samlede gældssanering. Forligsparterne kan derfor med tilfredshed konstatere, at gældsafviklingen er fuldt finansieret.

Borgerstyret Personlig Assistance

Som følge af Ankestyrelsens principafgørelser vil en del af de forudsatte styringstiltag på området for BPA ikke kunne gennemføres som forventet i budgettet for 2013-2016. Herudover pågår der en lovrevision af området. Forligsparterne er enige om, at der skal ses på mulighederne for at dæmpe udgiftsvæksten på området indenfor de nye lovgivningsmæssige rammer. Borgmesterens Afdeling anmodes på den baggrund om at gennemføre en analyse heraf i 2014 i samarbejde med berørte magistratsafdelinger.

Forligsparterne er enige om at fastholde en reserve til merudgifter på BPA-området på 14 mio. kr. i 2014 stigende til 26 mio. kr. i 2017. Reserven skal finansiere den faktiske udgiftsvækst i 2014, forventet vækst i 2015 samt den endelige fastlæggelse af budgettet fra 2016 og frem.

Reserven er delvist finansieret af en tidligere reserve vedrørende ankesager, hvor en række betalingskommuner har opsagt betalingsaftalen med Aarhus Kommune på grund af intern flytning. Den Sociale Ankestyrelse har i en principafgørelse givet Aarhus Kommune medhold i, at disse kommuner fortsat skal betale for BPA-ydelsen. Der er dog anlagt retssag ved domstolene. Det vurderes, at Aarhus Kommune også her vil få medhold. Sker dette mod forventning ikke, er forligsparterne enige om, at der skal findes fornyet finansiering til området.

Botilbud for voksne med handicap

Med vedtagelsen af budgettet for 2013-2016 blev der afsat drifts- og anlægsmidler til at afvikle ventelisten til botilbud for voksne med handicap. På baggrund af en udtalelse fra Statsforvaltningen besluttede Byrådet efterfølgende at fremskynde afviklingen.

Den hurtigere afvikling af ventelisten indebærer en række merudgifter til drift - såvel permanente som engangsudgifter. Forligsparterne er på den baggrund enige om, at der tilføres Sociale Forhold og Beskæftigelse 16 mio. kr. i 2014, 15 mio. kr. i 2015 og 2016 samt 9 mio. kr. i 2017 og frem.

Forligsparterne er samtidigt enige om, at den midlertidige finansieringsmodel for udgifterne i Sundhed og Omsorg til botilbud til ældre med handicap videreføres i 2014.

Hjemløseplan

Evalueringen af hjemløseplanen har vist, at de metoder, som er afprøvet, har god effekt i forhold til at få borgere i bolig og fastholde dem der. Til trods for en intensiv indsats er antallet af hjemløse dog steget i projektperioden - primært som følge af en kombination af samfundsmæssige konjunkturer og kommunens befolkningstilvækst. Særlig i forhold til unge hjemløse er stigningen markant.

Forligsparterne vurderer derfor, at det fortsat er vigtigt at bevare et stærkt fokus på at både forebygge og nedbringe hjemløsheden. Forligsparterne ønsker derfor, at Sociale Forhold og Beskæftigelse inden for den afsatte økonomiske ramme fremadrettet prioriterer de indsatser, som har haft de dokumenterede største effekter.

Der blev i budgettet for 2013 afsat 1,5 mio. kr. årligt i 2014 og frem til videreførelse af udvalgte dele af hjemløseplanens indsatser.

Bostøtte

Inden for de seneste år er antallet af borgere, som visiteres til bostøtte steget markant. Forligsparterne er derfor enige om, at bostøtteom-

rådet bør opprioriteres med henblik på at hæve det gennemsnitlige støtteniveau pr. borger i ordningen. I den forbindelse lægger forligsparterne vægt på, at der arbejdes videre med udviklingen af mere fleksible og tværfaglige tilbud med et stærkere arbejdsmarkedsrettet fokus end i dag. Ved omstillingen af indsatsen ønskes der et særligt fokus på at prioritere kortere intensive indsatser med et øget beskæftigelses-/rehabiliterings-fokus i tråd med intentionerne i reformerne på beskæftigelsesområdet samt den nationale Hjemløsestrategi.

Forligsparterne er enige om at afsætte 9,6 mio. kr. i 2014 og frem som bidrag til finansiering af udfordringerne på området samt til medfinansiering af ovennævnte videreførelse af indsatserne på hjemløseområdet. Dette finansieres af det mertilskud som kommunen efter ansøgning har opnået fra statens sociale særtilskudspulje i 2014, ligesom det forudsættes at der i 2015 og frem vil kunne opnås et tilsvarende mertilskud.

Psykisk udviklingshæmmede

Forligsparterne er enige om, at der i forbindelse med den løbende tilpasning af indsatsen på socialområdet er behov for særlig opmærksomhed på behovet for at fastholde kvaliteten i indsatsen i forhold til de svageste psykisk udviklingshæmmede. Fra 2014 afsættes der 2,5 mio. kr. årligt til formålet.

Væresteder

Forligsparterne ønsker at afsætte 0,5 mio. kr. årligt til opprioritering af værestedsindsatsen på socialområdet fra 2014 og frem. Med et permanent budgetløft rettet mod socialforvaltningens mest udsatte brugergrupper ønsker forligsparterne at betone vigtigheden af at bevare og videreudvikle viften af dagtilbud, hvor den enkelte bruger selv er med til at definere tilbuddets indhold.

HotSpot

HotSpot er Socialforvaltningens særlige lokale indsats i udsatte bydele. Indsatsen har til formål at forebygge sociale problemer og sikre, at der skabes sammenhængskraft i udsatte boligområder i byen. Et af formålene med HotSpot er desuden at håndtere og begrænse uro i de udsatte boligområder.

Derfor vil de prioriterede indsatsområder i HotSpot fremadrettet fokusere på indsatser der er kriminalpræventive, sikrer synlighed og inddrager lokale beboere og foreninger i arbejdet. Desuden vil der være fokus på vejlednings- og rådgivningsaktiviteter for beboerne.

Det er vurderingen, at HotSpots fremtidige indsatser understøtter målsætningerne for arbejdet i de udsatte boligområder. Forligsparterne er herunder opmærksomme på, at en række indsatser og projekter vil blive udfaset i den kommende årrække grundet bortfald af ekstern puljefinansiering. Forligsparterne afsætter på den baggrund 0,5 mio. kr. årligt fra og med 2014.

Projekt Skoleklar er et program, hvis formål er at inspirere etniske minoritetsforældre til at stimulere deres børn, så de bliver skoleparate. Projektet fortsætter i 2014 og indtil projektmidlernes udløb i 2015. Det er forligsparternes ønske, at Sociale Forhold og Beskæftigelse og Børn og Unge på baggrund af resultaterne af projektet - og ud fra erfaringer fra lignende projekter i Børn og Unge - fastholder en indsats på området.

TUBA

Terapi og rådgivning for Unge, som er Børn af Alkoholmisbrugere (TUBA) yder terapi og rådgivning til børn og unge mellem 14 år og 35 år. TUBA hjælper børn og unge med at styrke deres selvværd og selvtillid. Målsætningen er, at de unges sociale kompetencer styrkes, og at de styrkes i deres muligheder for at gennemføres en uddannelse.

Forligsparterne er opmærksomme på, at TUBA har fået reduceret sin bevilling af midler fra sats-puljen, hvilket lægger et betydeligt pres på TUBA's aktiviteter i Aarhus. Der er derfor enighed om at afsætte 0,35 mio. kr. årligt til TUBA Aarhus terapi og rådgivning.

Det samlede tilskud til TUBA fra Aarhus Kommune er herefter 0,5 mio. kr. årligt, da der i forvejen ydes et tilskud på 0,15 mio. kr. fra Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse.

Muhabet

Muhabet er et non-profit værested med særligt fokus på traumatiserede flygtninge. Værestedet er med sine indsatser med til at hjælpe borgerne med at bryde deres isolation og øge deres livskvalitet. Indsatserne er et led i og medvirkende til en bedring i borgernes fysiske, psykiske og sociale situation. Der afsættes 0,5 mio. kr. årligt til indsatsen fra 2014 og frem.

Gade Teams

Forligsparterne er enige om, at indsatserne, der gennemføres af gade-teams i henholdsvis Børn og Unge og Sociale Forhold og Beskæftigelse, er kriminalitetsforebyggende og skaber større tryghed i de udsatte boligområder. De opsøgende indsatser i de forskellige afdelinger understøtter hinanden, men det er forligsparternes opfattelse, at gade-

plansindsatsen vil kunne styrkes via en sammenlægning af de forskellige teams. Det undersøges nærmere, hvor de organisatorisk mest hensigtsmæssigt kan placeres. Det er forligsparterne opfattelse, at et fortsat tæt samarbejde mellem Børn og Unge og Sociale forhold og Beskæftigelse er en forudsætning for en succesfuld indsats, da kontakten mellem Socialforvaltning, skoler og klubber er afgørende for at kunne løfte den kriminalitetsforebyggende – og tryghedsskabende indsats i de udsatte boligområder.

KULTUR

SPOT-festivalen

Forligsparterne er enige om at videreføre og øge tilskuddet til SPOT-festivalen. Der afsættes derfor 1 mio. kr. årligt til et øget tilskud fra og med 2014.

Fejring af Aarhus Festuges 50 års jubilæum

Aarhus Festuge kan fejre 50 års jubilæum i 2014. Der afsættes derfor i 2014 2,0 mio. kr. som en jubilæumsbevilling. Bevillingen forventes anvendt til at styrke Festugens internationale profil og til blandt andet at kunne afholde en stor åbningsevent for hele byen. Samtidig har forligsparterne en forventning om, at de lokale kulturinstitutioner og Aarhus 2017 aktivt inddrages i at gøre Festugens 50 års jubilæum til en succes for alle byens borgere.

Styrket grundlag for Eventpuljen

Eventpuljen har gennem de seneste år bidraget til realisering af en lang række større events.

I de kommende år vil der via Kulturhovedstadsprojektet 2017 opstå et stigende behov for, at kommunen kan yde medspil til både 2017 projekter og andre projekter, som kommunen gerne vil profilere internationalt og nationalt i forbindelse med kulturhovedstadsåret.

Derfor tilføres eventpuljen 2,0 mio. kr. årligt i 3 år, 2015-2017. Samtidig ændres beslutningsprocessen, så det fremover bliver den nye udvidede Magistrat, der skal tage stilling til alle bevillinger fra Eventpuljen over 250.000 kr.

Den Vestdanske Filmpulje

I 2014 udløber en midlertidig bevilling til den Vestdanske Filmpulje. Forligsparterne ønsker at bakke op om filmpuljens formål, og der afsættes på den baggrund 1,5 mio. kr. årligt i 2014 og 2015.

Opgang 2

Forligsparterne er enige om at øge tilskuddet til Opgang 2 med 350.000 kr. årligt fra og med 2014. Opgang 2 yder – udover levende teaterforestillinger – også et væsentligt socialpolitisk bidrag i Aarhus.

Den Gamle By

Med udbygningen af den Moderne By fastholdes og udbygges den Gamle Bys status som museum og attraktion af international klasse. Med henblik på at fortsætte den gode udvikling afsætter forligsparterne 300.000 kr. årligt som øget tilskud til den Gamle By.

Svalegangen

Forligsparterne ønsker at støtte udviklingen af aktiviteterne på teatret Svalegangen. Der afsættes på den baggrund 300.000 kr. årligt.

Ungdommens Hus

Partierne bag forlig om kulturpolitik 2014-2016 afsatte en bevilling på 350.000 kr. i tre år til leje af lokaler til et centralt placeret kulturhus for unge i Kultur og Borgerservice. Forligsparterne lægger vægt på, at kulturhuset for unge indgår i Aarhus 2017 satsningen. Projektet skal indledes med brugerinddragende processer, der skal være med til at definere og skabe kulturhuset. Det skal være et laboratorium for nye måder at lytte til og involvere unge på i 'brugerdrevet innovation'. Indholdsmæssigt forventer forligsparterne, at kulturhuset vil understøtte de unges kreative iværksætter, bl.a. ved at unge står for aktiviteterne i huset. I huset skal man samtidig afprøve nye former for vejledning via de relationsskabende aktiviteter og kulturelle tilbud. Denne indsats er et aktivt bidrag til realiseringen af 95 % målsætningen. Huset forventes etableret som en socialøkonomisk virksomhed. Der bliver fokus på at inddrage forskellige parter i driften via samarbejdsaftaler. Forligsparterne forudsætter, at Sociale Forhold og Beskæftigelse samt Børn og Unge hver medfinansierer projektledelse, inddragelsesprocesser og fysisk indretning af lokalerne med et beløb af samme størrelse som afsat i kulturforliget. Derudover afsættes 0,5 mio. kr. årligt fra og med 2014.

Moesgård Museum

Med henblik på at sikre restfinansiering til færdiggørelse af den nye udstillingsbygning ved Moesgård Museum har museet henvendt sig til Aarhus Kommune og har ønsket en omlægning af deres nuværende gældsforpligtelser (gældsbreve) på ca. 10 mio. kr. overfor Aarhus Kommune. En sådan omlægning skal gøre det muligt for dem at finansiere en del af byggemankoen på deres nye museumsbygning.

Forligsparterne er indstillet på at forlænge den afdragsfrie periode med 12 år, at renten nedsættes fra de nuværende 5,86% til 3% p.a. samt at Aarhus Kommune giver en garantistillelse til Moesgård Museum på op til 11 mio. kr., når/hvis museet skal ud at optage et lån. Aarhus Kommune er desuden villig til at rykke kommunens lån ned i prioritetsrækken. Ovenstående indebærer en mindrerenteindtægt på 0,3 mio. kr. årligt.

TEKNIK OG MILJØ

Aarhus Ø – drift og vedligeholdelse

I de kommende år vil der ske en successiv udbygning og ibrugtagning af områderne på Aarhus Ø i takt med den videre udbygning, indtil hele Nordhavnen (Pier 2, Pier 3 og Pier 4) er fuldt udbygget.

Efterhånden som anlægsprojekterne afsluttes, vil de medføre en række afledte driftsopgaver hos såvel Natur og Miljø som Trafik og Veje. Drifts- og vedligeholdelsesarbejderne skal sikre, at Aarhus Ø bevares som et attraktivt byområde. Forligsparterne er på den baggrund enige om, at Teknik og Miljø tilføres driftsmidler hertil på 2,0 mio. kr. i 2014 stigende med 0,5 mio. kr. årligt i periode 2015-2020. Forligsparterne forudsætter hermed, at Teknik og Miljø – om nødvendigt via interne omprioriteringer - kan opretholde vedligeholdelse, vintertjeneste og renholdelse i Aarhus Ø på et niveau svarende til den øvrige midtby.

Fortsat fokus på vedligeholdelse af kommunens veje

Byens veje, broer, cykelstier og fortove er grundlaget for byens liv og betjener utallige trafikanter hver eneste dag året rundt.

Forligsparterne anerkender, at der ikke er en langsigtet balance mellem det afsatte budget og det reelle behov til vejdriftsområdet, hvis kapitalapparatets værdi skal opretholdes. Der kan derfor på sigt imødeses betydelige udgifter til genopretning af kommunevejene, hvis der ikke bliver tilført de nødvendige midler.

Byrådet afsatte på den baggrund i budgettet for 2011-2014 i alt 100 mio. kr. til øget vedligeholdelse af kommunens veje. Dette budgetløft er efterfølgende blevet delvis udhulet af efterfølgende besparelser og gennemførte lovændringer. Det betyder, at det ikke har været muligt at udnytte det fulde potentiale i denne budgetforbedring, og det kan konstateres, at budgettet til drift af vejene fra 2015 er forringet i forhold til budget 2010.

Forligsparterne er enige om, at kommunens veje også i fremtiden skal vedligeholdes, så fremkommeligheden sikres og værdien af kapitalapparatet i størst mulig grad bevares.

Borgmesterens Afdeling og Teknik og Miljø anmodes på den baggrund om at udarbejde en redegørelse, der systematisk beskriver sammenhængen mellem udviklingen i vejenes tilstand og de investerede midler. Redegørelsen skal benyttes som udgangspunkt for en vurdering af, hvordan vedligeholdelsen af kommunens veje skal håndteres fremadrettet. Redegørelsen kan endvidere omfatte en mere generel vurdering af midlerne afsat til drift – eksempelvis i forhold til de afsatte midler til drift på Aarhus Ø.

Redegørelsen fremsendes til byrådet i første halvår 2014 med henblik på at indgå i budgetlægningen for 2015.

Beder-Bering

Forligsparterne er enige om at påbegynde en årlig opsparing på 2 mio. kr. til anlæggelse af Beder-Bering vej.

Mollerup Golfklub

Mollerup Golfklubs golfbane generes i perioder kraftigt af overfladevand på et eller flere af banens huller. Forligsparterne anmoder Teknik og Miljø om – i samarbejde med Kultur og Borgerservice – at se på mulighederne for, at kommunen kan hjælpe klubben med en nødvendig ændring eller omlægning af banen for at imødegå problemerne.

Kollektiv trafik

Forligsparterne ønsker en fortsat udvikling af kommunens kollektive trafiktilbud. Byrådet besluttede at omlægge bybusnettet fuldstændigt i 2011, og omlægningen giver på nogle punkter fortsat anledning til diskussion af det valgte serviceniveau. På baggrund af en kommende undersøgelse af tilfredsheden hos borgere og brugere vil Byrådet i første halvår i 2014 evaluere det nye bybusnet.

Evalueringen kan føre til, at bybusbetjeningen i nogle områder skal forstærkes. Forligsparterne ønsker dog allerede nu, at afsætte 1 mio. kr. fra 2014 til styrkelse af busbetjeningen til Ormslev.

Forligsparterne er enige om at afvente resultatet af den kommende evaluering, inden der besluttet yderligere nye tiltag for bybustrafikken.

STYRING, STRUKTUR OG SAMARBEJDE

Aktivt medborgerskab - fælles ansvar, fælles løsninger

Forligsparterne er enige om, at Aarhus står over for en række velfærdsudfordringer de kommende år, der fordrer, at vi løser opgaverne på en ny måde.

Et af de vigtigste svar på velfærdssamfundets udfordringer er borgerne. Et nyt fokus på borgernes egne ressourcer breder sig på en række markante områder, hvor aktive, selvhjulpne, engagerede og kompetente borgere tager medansvar. Der er brug for, at borgerne oplever reel mulighed for at bidrage til konkrete løsninger og en reel inddragelse i konkrete handlinger. Der er brug for nysgerrighed efter nye ideer og mod til, at kommunen afprøver konkrete tiltag sammen med bysamfundet. Derfor nedsættes et Medborgerskabsudvalg bestående af borgere og politikere med henblik på at understøtte og fremme samspillet med byens borgere. Dels gennem en medborgerskabspolitik og dels gennem forskellige former for borgersamarbejde.

Borgmesterens Afdeling får til ansvar at nedsætte og sekretariatsbetjene udvalget, og forligsparterne forudsætter, at udvalget vil blive nedsat for perioden januar 2014 - december 2015 og afleverer sit forslag til medborgerskabspolitik medio 2014. Udvalgets arbejde finansieres af Borgmesterens Afdelings opsparring. Midlerne på 2 x 1,4 mio. kr. anvendes til udvikling og afprøvning af nye samarbejdsformer og samskabelse med borgere og civilsamfundet, herunder etablering af nye former for kommunikation og formidling.

Forligsparterne anmoder Borgmesterens Afdeling om at fremsende en indstilling til byrådet om nedsættelse af udvalget, herunder udvalgets sammensætning og opgaver, inden udgangen af 2013.

Styrkelse af borgernes retssikkerhed

I overensstemmelse med den politiske aftale om styring, struktur og samarbejdskultur etableres en funktion uden for kommunen, som får til opgave at rådgive og hjælpe borgerne i klagesager svarende til uvildig retshjælp. Funktionen henlægges til en ekstern part efter udbud med start i 2014 i henhold til byrådets tidligere beslutning herom. Den eksterne part vil have følgende hovedopgaver:

- Rådgivning og vejledning til borgerne, herunder praktisk bistand til borgerne i forhold til at håndtere egne sager og klager
- Rådgivning til forvaltningerne, herunder tilbagemelding på sagsbehandlingen
- Årsberetning til byrådet

Et særligt prioriteret fokusområde for den eksterne rådgivning vil være de områder af kommunens forvaltning, hvor der i dag ikke er en lovbestemt klageadgang. Der afsættes i 2014 og frem en ramme på 1,2 mio. kr. årligt til udbud og implementering af den uafhængige funktion.

Forligsparterne lægger endvidere vægt på, at de anbefalinger, der kom fra borgere, foreninger og virksomheder som led i borgerinddragelsesforløbet indgår i arbejdet. Klager bør således ses i et lærings- og dialogperspektiv, ligesom den såkaldte 'Marselismodel' implementeres. Det betyder, at der dels indføres en uafhængig funktion som beskrevet ovenfor, samt at der indføres en 24 timers regel for opfølgning på modtagne klager i kommunen. Som led i processen med at indføre en generel 24-timers regel i kommunen fremsendes en selvstændig indstilling herom til byrådet i foråret 2014.

Ændring af styrelsesvedtægten

Økonomi- og Indenrigsministeriet har godkendt Aarhus Byråds ønske om fra 2014 at udvide Magistraten med tre byrådsmedlemmer, således at Magistraten består af ni medlemmer. De pågældende byrådsmedlemmer deltager på lige fod med de øvrige magistratsmedlemmer med stemmeret i Magistratens møder m.v., men de har ikke del i ansvaret for den umiddelbare forvaltning. De tre byrådsmedlemmer honoreres med et vederlag for varetagelse af opgaven svarende til en udvalgsformand for et "stort" udvalg, dvs. 10 procent af borgmesterens vederlag. Der afsættes fra 2014 og frem 0,3 mio. kr. til implementering af ordningen.

Genindførelse af institutionernes frihedsgrader

Forligsparterne konstaterer med tilfredshed, at kommunens likviditet er klart forbedret. Det er meget tilfredsstillende, at det på den baggrund nu er muligt at ophæve de begrænsninger på forbrug af opsparing, som har været gældende de sidste år. Forligsparterne kan således tilslutte sig, at frihedsgraderne vedrørende forbrug af opsparing genindføres (jf. de gældende decentraliseringsordninger).

Analyser ikke-styrbare områder

Forligsparterne er enige om, at seniorjob og merudgiftsydelser overføres til det styrbare område i overensstemmelse med anbefalingerne i de udarbejdede analyser. Ligeledes overføres området vedrørende kontakt- og ledsageordningen for døvblinde fra Sociale Forhold og Beskæftigelse til det styrbare område i Sundhed og Omsorg.

På området vedrørende halv behandlingsmæssig friplads afventes en principafgørelse i Ankestyrelsen. Når afgørelsen foreligger, anmoder forligsparterne Sociale Forhold og Beskæftigelse og Børn og Unge om, at fortsætte arbejdet med etablering af en ny samarbejdsmodel. Erfaringerne herfra vil efterfølgende danne grundlag for beslutning om fremtidig organisering og styringsmæssig status af området i forbindelse med budgetlægningen for 2015-2018.

Kontrolgruppen – øget brug af logiværtserklæringer

Kontrolgruppen i Kultur og Borgerservice har som led i helhedsplanen for Gellerup haft stor succes – i samarbejde med boligforeningerne – med brugen af logiværtserklæringer med henblik på at reducere proformaflutninger i overbefolkede lejligheder. På den baggrund har en række andre boligforeninger tilkendegivet, at de ønsker at indgå i en udvidelse af ordningen.

Der er tale om en udbygning af den nuværende investeringsmodel, – og det er vurderingen, at den økonomiske konsekvens af forslaget samlet set som minimum er udgiftsneutral for kommunen.

Forligsparterne er enige om, at tiltaget igangsættes som et forsøg i 2014. I 2014 finansieres tiltaget via regulering af indtægter og udgifter i den nuværende investeringsmodel. Der skal foretages en evaluering i januar-marts 2015. Såfremt denne evaluering viser, at ordningen er en succes, og at økonomien hænger sammen som forudsat, er forligsparterne enige om, at de økonomiske konsekvenser skal indarbejdes i afdelingernes budgetforslag for 2016-2019. Udgiften for kontrolgruppen korrigeres teknisk ved regnskabsafslutningen for 2015. Såfremt evalueringen viser, at den ikke hænger sammen økonomisk er forligsparterne enige om at stoppe forsøget straks.

Evalueringen foretages af Kultur og Borgerservice og Borgmesterens Afdeling.

Atletion

Det fremgår af de nuværende aftaler omkring driften af Atletion, at der med virkning fra 2014 skal optages forhandlinger om justering af aftalen. Forligsparterne er på den baggrund enige om, at en justeret driftsaftale med Atletion bl.a. skal sikre øget fokus på idrættens træning i hallerne, nedsættelse af foreningers egenbetaling ved brug af Atletion og afsætte kommunal medfinansiering af vedligehold mv. Ligeledes skal Aarhus Kommune indgå i finansiering af en renovering af køkkenet og 1. salen over køkkenet samt renovering af atletikløbebanen. Renoveringsudgifterne kan finansieres som en driftsfinansieret anlægsinvestering.

På denne baggrund afsættes der årligt i alt 5 mio. kr. på en reserve. Beløbet udmøntes og overføres til Kultur og Borgerservice i forbindelse med byrådsindstilling, som fremsendes af Kultur og Borgerservice. Det afsatte beløb justeres ved udløbet af en eventuel driftsfinansieret anlægsinvestering.

ANLÆG

Som en del af budgetforliget er der indgået en aftale om en ny langsigtet anlægsplan, der lægger rammerne for anlægsinvesteringer i 10-årsperioden 2014-2023. Anlægsplanen kan ses i bilag 2.

Sikre skoleveje

Skolevejsanalysen 2010-2011 udpegede skoleruter mellem hjem og skole, for at finde frem til hvad der skal til for at forbedre trafiksikkerheden på disse ruter. Dette blev gjort med fokus på, at børn har forskellige færdigheder til at færdes i trafikken alt efter deres alder. Med gode og sikre ruter til skole er der større mulighed for, at flere børn i fremtiden vil cykle og gå til skole. Dette vil resultere i både sundere børn, og børn som er vant til at færdes i trafikken. På baggrund heraf er forligsparterne enige om at forstærke indsatsen for mere sikre skoleveje. Udover anlægsplanen afsættes der derfor 2 mio. kr. årligt til sikre skoleveje.

FINANSIERING

Råderum i budgetforslaget

I Magistratens budgetforslag er der et råderum til udvidelser på drifts-siden. Hertil kommer et råderum som følge af de ændringer, der er indarbejdet i budgetforslaget i forbindelse med udvalgsbehandlingen. Beløbene indgår til finansiering af tiltagene i budgetforliget.

Reservebeløb

Der er optaget en række reservebeløb i budgetforslaget, som nu udmøntes til folkeskolen, sundhed, socialområdet og velfærdsteknologi.

Effektivisering

Forligsparterne kan tilslutte sig det effektiviseringskrav, der indgår i Magistratens budgetforslag.

Aarhus Kommune har de seneste 3 år gennemført en markant omstilling af hele organisationen. Der er reduceret med næsten 2.000 fuldtidsansatte eller over 9 % fra 2010 til 2012, og der er herudover om-

prioriteret på en række områder for at sikre både udvikling af byen og service til borgerne.

Der er i denne omstilling lagt vægt på at friholde den borgerrettede service mest muligt. Ud af de samlede reduktioner er ca. 30 % - svarende til 300 mio. kr. - således gennemført ved administrative, tværgående og organisatoriske tiltag. Hertil kommer den reduktion på 75 mio. kr. årligt, som følger af regeringens Moderniseringsplan, og hvor en væsentlig del er gennemført på administrative områder via digitalisering mv.

Forligsparterne ønsker og har tillid til, at afdelingerne fortsætter denne bestræbelse i det løbende arbejde med at omstille og effektivisere i organisationen. Fokus skal være på afbureaukratisering, afskaffelse af unødigt kontrol og effektivisering via digitalisering samt friholdelse af borgernære aktiviteter. Forligsparterne ønsker at følge udmøntningen tæt for at kunne vende tilbage i forligskredsen, såfremt det ikke forløber efter intentionen i aftalen. Der skal være en særlig opmærksomhed på medarbejdere, der bliver berørt af justeringen i driften. Forligsparterne ønsker at fastholde det lave administrative udgiftsniveau, også selvom indbyggertallet i Aarhus vokser markant fremover. På udvalgte områder kan der være behov for at investere i fortsat at udvikle nye metoder og skabe innovative løsninger, men som udgangspunkt må nye behov løses ved fortsat øget produktivitet på de administrative områder.

Fra og med 2015 gennemføres der yderligere effektiviseringer svarende til 0,2 % af alle lønbudgetter. Dermed frigøres ca. 18 mio. kr. årligt. Fokus skal fortsat være på afbureaukratisering mv. Desuden skal de fremtidige statslige initiativer i regi af Moderniseringsaftalen - herunder de kommende 'bølger' i den digitale selvbetjening - bidrage til at realisere effektiviseringskravet.

Reducerede udgifter til befordring

Forligsparterne hilser med tilfredshed de fortsatte bestræbelser på at 'trimme' opgavevaretagelsen i Aarhus Kommune. Forligsparterne kan tilslutte sig forslaget til realisering af en besparelse på befordringsområdet, sådan som det er foreslået i Magistratens budgetforslag.

Forligsparterne ønsker en strammere styring af praksis ved kørsel til læge og speciallæge, gennem fjernelse af taxakortordning, men fastholdelse af serviceniveauet.

Renter

Forligsparterne noterer med tilfredshed, at likviditetssituationen er forbedret. Det giver også en anden situation i forhold til placeringen af kommunens likviditet, som nu kan placeres mere langsigtet, så den giver det størst mulige afkast, samtidig med at risikoen kan ses i et lidt mere langsigtet perspektiv.

Konkret lægges der op til at ændre de eksisterende porteføljeplejeaftaler, så 20 % af indeståendet kan placeres i investeringsforeninger, der bl.a. kan investere i aktier, emerging market obligationer osv. Det giver ifølge vurderingen i markedet en forventning om et årligt merafkast på 1 %, svarende til ca. 10 mio. kr. Herudover lægges der op til at udvide porteføljeplejeaftalerne med 4-500 mio. kr. Samlet budgetteres der derfor med, at det forventede afkast forøges med 12 mio. kr. årligt.

En omlægning indebærer, at risikoen for kortsigtede udsving vil blive forøget, men i et længere tidsperspektiv vil de kortsigtede udsving udjævne sig, og der vil kunne forventes et bedre afkast. Forligsparterne lægger vægt på, at der sker en etisk screening i forhold til de placeringer, som de udvidede mandater kan give anledning til. Borgmesterens Afdeling udarbejder en indstilling til Byrådet om de fremtidige rammer for likviditetsplaceringen.

Dansk Folkeparti tager forbehold for, at Aarhus skal være CO2-neutral i 2030 samt aftalen om tilbagefaldsklausuler.

Socialdemokraternes
Byrådsgruppe

Socialistisk Folkepartis
Byrådsgruppe

Det Radikale Venstres
Byrådsgruppe

Dansk Folkepartis
Byrådsgruppe

Udenfor partierne:

Lars Skov

Henrik Vestergaard